

แนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอวาริชภูมิ จังหวัดพิจิตร

Guidelines For Participation of The Students' Parents in The Operating Of

The Child Development Center Under Local Government Organization

In Wachirabaramee District, Phichit Province

สุลัดดา มะลิลา¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายทิพย์ ยะฟู² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาทร ทรัพย์รวงทอง³

Suladda Malila¹ Asst. Prof. Dr.Saithit Yafu² Asst. Prof. Dr.Satorn Subruangthong³

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมและนำเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ปกครองนักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 13 แห่ง รวมทั้งสิ้น 191 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตาราง เคริจซ์และมอร์แกน และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยง 0.96 จีเคาระห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในภาพรวม ผู้ปกครองมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมสูงที่สุด คือ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย รองลงมา คือ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมต่ำที่สุด คือ ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย
2. แนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ ประชุมให้ความรู้กับผู้ปกครอง เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้แสดงความคิดเห็น เสนอแนะแนวทางดำเนินงานหรือการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีตัวแทนร่วมตรวจสอบการใช้รายงบประมาณ ตัดคัดเลือกและตรวจรับพัสดุ ร่วมตรวจสอบอาคาร สถานที่ อุปกรณ์ต่าง ๆ ร่วมเป็นคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ร่วมประสานความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ABSTRACT

The research aimed to study the participation condition and present guidelines for participation of the students' parents in the operating of the child development center. The sample used in this research was the students' parents in 13 child development center total of 191 people. Determine the sample size according to the

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

¹ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

¹Master of Education Program in Educational Administration Nakhon Sawan Rajabhat University

^{2,3}อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

^{2,3}Course Teacher in Master of Education Program in Educational Administration Nakhon Sawan Rajabhat University

ผู้ติดต่อ, อีเมล: สุลัดดา มะลิลา, suratda.da27@gmail.com

รับเมื่อ 18 มกราคม 2565 แก้ไข 20 กุมภาพันธ์ 2565 ตอรับ 22 กุมภาพันธ์ 2565

Krejcie and Morgan table and using a simple random sampling method. The tool used to collect data was a 5 – level rating scales questionnaire and have a reliability 0.96. The data analysis use with basic statistics such as mean, standard deviation and content analysis.

The research results were found that

1. The participation condition of the students' parents in the operating of the child development center overall is at the medium level While the parents have the highest participation are the buildings environment and safety Followed by academic and curriculum activities and while the parents have lowest participation are promotion of early childhood development networks

2. Guidelines for participation of the students' parents in the operating of the child development center including an educational meeting with parents. Give the parents an opportunity to express their opinions and suggest guidelines for operation or development of the child development center. There are representatives to check the budget expenditure, selection and inspection of parcels. Participate in the inspection of buildings, places, and equipment. There are representatives of the parents as a committee of the child development center. Collaborate with various organizations in the development of the child development center.

Keywords: Participation, Operating of the Child Development Center

ภูมิหลัง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 54 กำหนดให้ “รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการศึกษา โดยการส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ” พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 กำหนดให้ เทศบาล เมืองพัทยาและองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง (9) การจัดการศึกษา (10) การสังคมสงเคราะห์และการพัฒนาคุณภาพเด็ก สตรี คนชราและผู้ด้อยโอกาส (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2550, หน้า 159) และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 41 กำหนดให้ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีภารกิจหน้าที่และรับผิดชอบในการจัดการศึกษา ส่งเสริมการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและผู้ด้อยโอกาส ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และกฎหมายจัดตั้งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบต่าง ๆ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2547, หน้า 1) และมีสิทธิจัดการศึกษาระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อมความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น (เกษมวัฒน์ชัย, 2551, หน้า 2) และกำหนดให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีภารกิจหน้าที่ในการดูแลรับผิดชอบ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้งที่ได้รับการถ่ายโอนมาจากส่วนราชการต่าง ๆ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 และที่จัดตั้งขึ้นเองภายใต้การส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ และได้มาตรฐาน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2547, หน้า 1)

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กถือเป็นสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 4 และมาตรา 18 แต่ยังมีแตกต่างกัน ทั้งด้านโครงสร้างการบริหารงานและการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องรับผิดชอบดำเนินการเพื่อให้ได้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ได้คุณภาพและมาตรฐาน ให้บริการที่ตอบสนองความต้องการของชุมชนในการจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัยได้อย่างทั่วถึงและเป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2553, หน้า 1 – 2) กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจึงได้จัดทำมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้น เพื่อให้หลักเกณฑ์และหนังสือสั่งการต่าง ๆ เป็นปัจจุบัน สอดคล้องกับนวัตกรรมต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลง โดยกำหนดมาตรฐานไว้ 6 มาตรฐาน ได้แก่ 1) มาตรฐานด้านการบริหารจัดการ 2) มาตรฐานด้านบุคลากร 3) มาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 4) มาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร 5) มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชนและ 6) มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อใช้เป็นตัวกำหนดการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กปฏิบัติตามเพื่อให้การดำเนินงานได้มาตรฐาน มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เป็นที่ยอมรับของผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ส่งผลให้เด็กได้รับการพัฒนาและมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ เหมาะสมตามวัย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2559, หน้า ข)

ปัจจุบันการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังขาดการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ขาดการมีส่วนร่วมจากผู้ปกครองนักเรียน ซึ่งผู้ปกครองนักเรียนถือเป็นลูกค้าหรือผู้บริโภคที่สำคัญที่สุด การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนจึงถือเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้คุณภาพและมาตรฐาน ดังนั้น แนวทางที่เหมาะสมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนจะทำให้การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภออศิรินทร์ จังหวัดพิจิตร เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมาตรฐาน มีความพร้อมในสถานการณ์ปัจจุบัน เป็นสถาบันแห่งการเรียนรู้ส่งเสริมให้เด็กได้รับความรู้และพัฒนาศักยภาพของเด็กให้มีความพร้อมทางพัฒนาการทั้งด้าน ร่างกาย อารมณ์ – จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตลอดจนมีคุณธรรมและจริยธรรม สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขในสังคมตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เป็นการพัฒนาเด็กโดยครอบครัวและชุมชนมีส่วนร่วม ดังนั้น เพื่อเป็นการปรับปรุงคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงต้องเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้เข้ามามี ส่วนร่วมในการดำเนินงาน ซึ่งถือเป็นตัวชี้วัดหนึ่งที่สำคัญอันจะส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษาต่อไป

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นความจำเป็นในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อันเป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีมาตรฐานสูงขึ้นต่อไป ผู้วิจัยจึงมีความสนใจจะทำการศึกษาศาภาพการมีส่วนร่วมและความคิดเห็นผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภออศิรินทร์ จังหวัดพิจิตร ทั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภออศิรินทร์ ให้สอดคล้องกับความต้องการและเป็นที่ยอมรับของประชาชน รวมถึงเพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภออศิรินทร์ มีคุณภาพและมาตรฐาน ตามเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คำถามการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภออศิรินทร์ จังหวัดพิจิตร อยู่ในระดับใด

2. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภออศิรินทร์ จังหวัดพิจิตร มีแนวทางอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภออศิรินทร์ จังหวัดพิจิตร
2. เพื่อหาแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภออศิรินทร์ จังหวัดพิจิตร

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภออศิรินทร์ จังหวัดพิจิตร ประจำปีการศึกษา 2562 จำนวน 13 แห่ง รวมทั้งสิ้น 378 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภออศิรินทร์ จังหวัดพิจิตร ประจำปีการศึกษา 2562 จำนวน 13 แห่ง รวมทั้งสิ้น 191 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตาราง เครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) จากนั้นกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างแต่ละศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถามปลายปิด (Close – ended questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภออศิรินทร์ จังหวัดพิจิตร แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วย เพศ อายุ ความสัมพันธ์กับนักเรียน ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อปี

ตอนที่ 2 การศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอลือชัยบุรีรัมย์ จังหวัดพิจิตร ทั้ง 6 ตำบล เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ ค่าดัชนีความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม มีค่า 0.96

2. แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบความเหมาะสมของร่างแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นทั้ง 6 ตำบล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอลือชัยบุรีรัมย์ จังหวัดพิจิตร เก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามแก่ผู้ปกครองนักเรียน และเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืน ได้แบบสอบถามกลับคืนมา 191 ฉบับ ครบถ้วนตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด

2. การนำเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอลือชัยบุรีรัมย์ จังหวัดพิจิตร ใช้การสนทนากลุ่มโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 ท่าน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอลือชัยบุรีรัมย์ จังหวัดพิจิตร ใช้การวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการนำเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอลือชัยบุรีรัมย์ จังหวัดพิจิตร ทั้ง 6 ตำบล พบว่า ในภาพรวม มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ผู้ปกครองมีส่วนร่วมสูงสุด คือ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก และผู้ปกครองมีส่วนร่วมต่ำที่สุด คือ ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สรุปผลได้ดังนี้

1.1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมสูงสุด คือ คัดเลือกตัวแทนผู้ปกครองเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ร่วมเสนอรายการอาหารและตรวจสอบคุณภาพอาหาร มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก และผู้ปกครองมีส่วนร่วมต่ำที่สุด คือ ร่วมเสนอแนะแนวทางหรือกำหนดนโยบายในการดำเนินงานและการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

1.2 ด้านบุคลากร พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมสูงสุด คือ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครองและชุมชน มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ส่งเสริมให้ครูผู้ดูแลเด็กมีความรับผิดชอบและดูแลเอาใจใส่นักเรียนด้วยความรักอย่างเท่าเทียมกัน มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก และผู้ปกครองมีส่วนร่วมต่ำที่สุด คือ มีส่วนร่วมในการส่งเสริมบุคลากรให้มีสุขภาพดีทั้งร่างกายและจิตใจ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

1.3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมสูงสุด คือ ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะการให้บริการรถรับ – ส่งนักเรียนให้มีความปลอดภัยมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ สนับสนุนให้ติดตั้งเครื่องปรับอากาศ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก และผู้ปกครองมีส่วนร่วมต่ำที่สุด คือ ตรวจสอบความชำรุด อาคาร วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

1.4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมสูงที่สุด คือ เข้าร่วมกิจกรรมกับนักเรียนในวันสำคัญและโอกาสต่าง ๆ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้าน ให้ข้อเสนอแนะการออกเยี่ยมบ้านนักเรียน มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก และผู้ปกครองมีส่วนร่วมต่ำที่สุด คือ เข้าร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานต่าง ๆ ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

1.5 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมสูงที่สุด คือ ร่วมจัดกิจกรรมและเข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญและโอกาสต่าง ๆ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ส่งเสริม สนับสนุน แสดงความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านของนักเรียน มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก และผู้ปกครองมีส่วนร่วมต่ำที่สุด คือ เข้าร่วมกิจกรรมหรือแสดงความคิดเห็นกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการให้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

1.6 ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมสูงที่สุด คือ สนับสนุนให้จัดตั้งเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา คือ ให้คำปรึกษา/แนะนำ เครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง และผู้ปกครองมีส่วนร่วมต่ำที่สุด คือ เข้าร่วมกิจกรรมหรือแสดงความคิดเห็น ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยกับเครือข่าย มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

2. แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภออศิรินทร์ จังหวัดพิจิตร สรุปผลได้ดังนี้

2.1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ความรู้ผู้ปกครองเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายการดำเนินงานและการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีตัวแทนผู้ปกครองร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจสอบหรือตรวจรับพัสดุ ตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณ ประเมินผลการดำเนินงานหรือโครงการต่าง ๆ

2.2 ด้านบุคลากร จัดประชุมและให้ผู้ปกครองได้แสดงความคิดเห็น ให้คำแนะนำหรือข้อเสนอแนะในการปฏิบัติตน การแสดงออก การใช้คำพูดการแต่งกาย ของบุคลากรในศูนย์ที่เหมาะสมและเป็นตัวอย่างแก่นักเรียน ร่วมตรวจสอบการปฏิบัติตนของบุคลากรและรายงานให้หน่วยงานทราบหากพบว่ามีไม่เหมาะสม จัดกิจกรรมส่งเสริมการสร้างสุขภาพหรือความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับครู

2.3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ให้ผู้ปกครองร่วมตรวจสอบความชำรุดเสียหายของอาคารสถานที่วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างสม่ำเสมอ มีตัวแทนร่วมกำหนดลักษณะ คัดเลือกตรวจรับและตรวจสอบพัสดุต่าง ๆ ให้ถูกต้องตามกำหนด ให้ผู้ปกครองเยี่ยมชม แสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะ หรือร่วมจัดบรรยายภาคในท้องถิ่นร่วมกับครู ตามโอกาสและความเหมาะสม

2.4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร มีตัวแทนผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมหรือแสดงความคิดเห็นกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการให้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมกับครู หรือให้ความรู้แก่คนในชุมชนในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนของครูหรือให้ข้อเสนอแนะ มีผู้ปกครองเข้าร่วมหรือให้ข้อเสนอแนะในการทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมกับท้องถิ่น

2.5 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน เชิญชวนผู้ปกครองให้เข้าร่วมกิจกรรมหรือแสดงความคิดเห็นกับหน่วยงานต่าง ๆ เกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมกับครู พร้อมทั้งร่วมตรวจสอบความถูกต้องในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ร่วมแสดงความคิดเห็นหรือร่วมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ให้ความรู้แก่คนชุมชนเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมกับครูเพื่อให้เกิดความร่วมมือและการสนับสนุนจากชุมชน

2.6 ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย วัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน มีตัวแทนร่วมเป็นคณะกรรมการเครือข่ายประสานความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ทั้งในและนอกเครือข่าย เสนอแนะการดำเนินงานเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอศรีบารมี จังหวัดพิจิตร ในภาพรวม มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังมีไม่มากเท่าที่ควร สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธมน หาญปรีชาสวัสดิ์ ยุพิน เขียวมรดก และวุฒิไกร เครืออยู่ (2551, บทคัดย่อ) พบว่า สภาพการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก ภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

จากผลการศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอศรีบารมี จังหวัดพิจิตร ทั้ง 6 ด้าน สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ในภาพรวม มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ คัดเลือกตัวแทนของผู้ปกครองนักเรียนเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะ ในการประชุมได้มีการชี้แจงวัตถุประสงค์กับผู้ปกครองโดยเจ้าหน้าที่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและมีการคัดเลือกตัวแทนผู้ปกครองเป็นคณะกรรมการศูนย์โดยตรง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ถาวร บุญวิสูตร (2554, หน้า 16) พบว่า การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแบบมีส่วนร่วมในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งใหญ่ ควรให้คณะกรรมการศูนย์ กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชนหรือผู้เกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เพื่อทำให้เกิดมีประสิทธิภาพ และเกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างชุมชน ผู้ปกครองและองค์การบริหารส่วนตำบล และควรมีการประชุมเพื่อวางแผนแนวทางการพัฒนาและแนวทางดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นประจำ

1.2 ด้านบุคลากร พบว่า ในภาพรวม มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมสูงที่สุด คือ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครองและชุมชน มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะ ผู้ปกครองได้พบปะพูดคุยกับครูผู้ดูแลเด็กเป็นประจำ จึงเป็นการทำความเข้าใจ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะการดูแลเด็ก ทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกวรรณ บุญยะ (2556, บทคัดย่อ) พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้ครูผู้ดูแลเด็กมีสุขภาพดี มีมนุษยสัมพันธ์ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครองและชุมชน

1.3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย พบว่า ในภาพรวม มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมสูงที่สุด คือ ตรวจสอบและเสนอแนะการให้บริการรถรับ – ส่ง นักเรียนให้มีความปลอดภัย มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบางแห่งมีรถรับ – ส่ง ผู้ปกครองต้องได้รับการที่ดีและมีความปลอดภัยแก่บุตรหลานมากที่สุด จึงต้องดูแลการให้บริการรถรับ – ส่ง ทั้งสภาพรถ คนขับ แม่แต่ครูเวร ต้องมั่นใจว่ามีความปลอดภัยเสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกวรรณ บุญยะ (2556, บทคัดย่อ) พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้มีที่จอดรถรับ – ส่งนักเรียนให้มีความสะดวกสบายและปลอดภัย

1.4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร พบว่า ในภาพรวม มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมสูงที่สุด คือ เข้าร่วมกิจกรรมกับนักเรียนในวันสำคัญและโอกาสต่าง ๆ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะ การเข้าร่วมกิจกรรมกับนักเรียน ผู้ปกครองจะเห็นความสามารถและความเปลี่ยนแปลง พัฒนาการด้านต่าง ๆ ของนักเรียน อีกทั้งยังได้พบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูผู้ดูแลเด็กถึงพฤติกรรมของนักเรียน ช่วยให้

ส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Minke, & Anderson (2005, pp. 49 – 69) พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนช่วยให้เด็กเรียนรู้ได้ดีขึ้นตามกระบวนการโดยมุ่งเน้นความสำคัญของการศึกษาของลูกเป็นเป้าหมายหลัก การทำกิจกรรมที่โรงเรียนระหว่างครูและผู้ปกครองเป็นกระบวนการมีส่วนร่วมรับผิดชอบและพัฒนาความสัมพันธ์ที่สนับสนุนให้มีความเข้าใจกันดีขึ้น

1.5 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน พบว่า ในภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมสูงที่สุด คือ ร่วมจัดกิจกรรมและเข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญและโอกาสต่าง ๆ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะการเข้าร่วมกิจกรรมกับนักเรียน ผู้ปกครองจะให้เห็นความสามารถและความเปลี่ยนแปลงของพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของนักเรียน อีกทั้งยังได้พบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูผู้ดูแลเด็กถึงพฤติกรรมของนักเรียน สร้างความร่วมมือระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง และผู้ปกครองยังสามารถช่วยเหลือสนับสนุนการจัดกิจกรรมด้านต่าง ๆ ได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Minke, & Anderson (2005, pp. 49 – 69) พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนช่วยให้เด็กเรียนรู้ได้ดีขึ้นตามกระบวนการโดยมุ่งเน้นความสำคัญของการศึกษาของลูกเป็นเป้าหมายหลัก การทำกิจกรรมที่โรงเรียนระหว่างครูและผู้ปกครองเป็นกระบวนการมีส่วนร่วมรับผิดชอบและพัฒนาความสัมพันธ์ที่สนับสนุนให้มีความเข้าใจกันดีขึ้น

1.6 ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย พบว่า ในภาพรวม มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมสูงที่สุด คือ สนับสนุนให้จัดตั้งเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองอาจมองว่าเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นเครือข่ายของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและหน่วยงานในท้องถิ่น หากได้รับข้อมูลหรือการประชาสัมพันธ์ที่ทั่วถึง ผู้ปกครอง ชุมชน สามารถเข้ามามีส่วนร่วมหรือช่วยส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ถาวร บุญวิสูตร (2554, หน้า 16) พบว่า การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแบบมีส่วนร่วมในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งใหญ่ ควรให้คณะกรรมการศูนย์ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชนหรือผู้เกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เพื่อทำให้เกิดมีประสิทธิภาพ และเกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างชุมชน ผู้ปกครองและองค์การบริหารส่วนตำบล และควรมีการประชุมเพื่อวางแผนแนวทางการพัฒนาและแนวทางดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นประจำ

2. แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอวาริชภูมิ จังหวัดพิจิตร ทั้ง 6 ตำบล สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรให้ความรู้ผู้ปกครองเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายการดำเนินงานและการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีตัวแทนผู้ปกครองร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจสอบหรือตรวจรับพัสดุ ตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณ ประเมินผลการดำเนินงานหรือโครงการต่าง ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ถาวร บุญวิสูตร (2554, หน้า 16) การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแบบมีส่วนร่วมในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งใหญ่ ควรให้คณะกรรมการศูนย์ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชนหรือผู้เกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เพื่อทำให้เกิดมีประสิทธิภาพ และเกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างชุมชน ผู้ปกครองและองค์การบริหารส่วนตำบล และควรมีการประชุมเพื่อวางแผนแนวทางการพัฒนาและแนวทางดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นประจำ

2.2 ด้านบุคลากร จัดประชุมและให้ผู้ปกครองได้แสดงความคิดเห็น ให้คำแนะนำหรือข้อเสนอแนะในการปฏิบัติตน การแสดงออก การใช้คำพูด การแต่งกาย ที่เหมาะสมและเป็นตัวอย่างแก่นักเรียน ร่วมตรวจสอบการปฏิบัติตนของบุคลากรและรายงานให้หน่วยงานทราบหากพบว่าไม่เหมาะสม จัดกิจกรรมส่งเสริมการสร้างสุขภาพหรือ

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับครู สอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกวรรณ บุญยะ (2556, บทคัดย่อ) พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมส่งเสริมให้ครูผู้ดูแลเด็กมีสุขภาพดี มีมนุษยสัมพันธ์ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างศูนย์กับผู้ปกครองและชุมชน

2.3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ให้ผู้ปกครองร่วมตรวจสอบความชำรุดเสียหายของอาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างสม่ำเสมอ มีตัวแทนผู้ปกครองร่วมกำหนดลักษณะคัดเลือก ตรวจสอบและตรวจสอบพัสดุต่าง ๆ ให้ถูกต้องตามกำหนด ให้ผู้ปกครองเยี่ยมชม แสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะ หรือร่วมจัดบรรยากาศในห้องเรียนร่วมกับครู ตามโอกาสและความเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษณา สวัสดิ์ชัย (2551, หน้า 57) พบว่า ชุมชนได้รับรู้ปัญหาในการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ติดตามการวางแผนการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ติดตามสอบถามปัญหาที่เกิดขึ้น ประสานงานเกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ช่วยเหลือด้านแรงงาน บริจาคสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร มีตัวแทนผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมหรือแสดงความคิดเห็นกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการให้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมกับครู หรือให้ความรู้แก่คนในชุมชน ในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนของครูหรือให้ข้อเสนอแนะ มีผู้ปกครองเข้าร่วมหรือให้ข้อเสนอแนะการทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมกับท้องถิ่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ถาวร บุญวิสูตร (2554, หน้า 16) พบว่า การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแบบมีส่วนร่วมในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งใหญ่ ควรให้คณะกรรมการศูนย์ กำหนัด ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชนหรือผู้เกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เพื่อทำให้เกิดมีประสิทธิภาพ และเกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างชุมชน ผู้ปกครองและองค์การบริหารส่วนตำบล และควรมีการประชุมเพื่อวางแผนแนวทางการพัฒนาและแนวทางการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นประจำ

2.5 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน เชิญชวนผู้ปกครองให้เข้าร่วมกิจกรรมหรือแสดงความคิดเห็นกับหน่วยงานต่าง ๆ เกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมกับครู พร้อมทั้งร่วมตรวจสอบความถูกต้องในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ร่วมแสดงความคิดเห็นหรือร่วมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ให้ความรู้แก่คนชุมชนเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมกับครูเพื่อให้เกิดความร่วมมือและการสนับสนุนจากชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษณา สวัสดิ์ชัย (2551, หน้า 57) พบว่า ชุมชนได้รับรู้ปัญหาการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ติดตามการวางแผนการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ติดตามสอบถามปัญหาที่เกิดขึ้น ประสานงานเกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ช่วยเหลือด้านแรงงาน บริจาคสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.6 ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย วัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน มีตัวแทนผู้ปกครองร่วมเป็นคณะกรรมการเครือข่าย ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ทั้งในและนอกเครือข่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภูววรรณพร ดาราวรรณ (2553, บทคัดย่อ) พบว่า ผู้นำชุมชนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจการดำเนินงานศูนย์อยู่ในระดับต่ำ การมีส่วนร่วมของชุมชนส่วนใหญ่ เข้าร่วมดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยรวมและหลายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการศึกษาพบว่า ด้านที่ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมมากที่สุด ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้มีการศึกษาสำรวจและพัฒนาส่วนต่าง ๆ โดยนำผู้ปกครองหรือชุมชนเข้ามาส่วนร่วมในการดำเนินงานหรือสำรวจความต้องการและนำมาเป็นแนวทางการดำเนินงาน สำหรับด้านที่ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมน้อยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรดำเนินการตามแนวทางหรือข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อทำให้ผู้ปกครองเกิดความเข้าใจและเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น

1.2 ผู้บริหารท้องถิ่นควรให้ความสำคัญการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกด้านมากขึ้น เพื่อเพิ่มศักยภาพในการบริหารจัดการและพัฒนาการศึกษา เพราะศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานที่ที่เริ่มต้นพัฒนาเด็กเล็กให้มีความพร้อมและเรียนรู้ที่จะก้าวเดินต่อไปอนาคต

1.3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานในทุกด้านมากยิ่งขึ้น การมีส่วนร่วมจะทำให้ประชาชน ชุมชน รู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และยังสามารถระดมทรัพยากรที่เป็นประโยชน์จากชุมชน มาใช้พัฒนาหรือใช้ในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้เป็นอย่างดี

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเรื่องการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเหมาะสม

2.2 ควรมีการศึกษาสภาพปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.3 ควรมีการศึกษาความต้องการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับที่สูงขึ้น เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ บุญยะ. (2556). *แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกรบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลนครนครสวรรค์*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2559). *มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2559*. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- กฤษณา สวัสดิ์ชัย. (2551). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลต้นธง จังหวัดลำพูน*. การค้นคว้าอิสระ คย.ม. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เกษม วัฒนชัย. (2551). *แนวทางในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อพัฒนาคุณภาพประชาชน*. นนทบุรี: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- ถาวร บุญวิสูตร. (2554). *การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแบบมีส่วนร่วมในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งใหญ่ อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช*. วิทยานิพนธ์ คย.ม. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ธมน หาญปรีชาสวัสดิ์, ยุพิน เขียมรอด, และวุฒิไกร เครืออยู่. (2551). *การศึกษาสภาพการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก*. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. (2542, 19 สิงหาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 116 ตอนที่ 74ก. น. 1 – 14.
- พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พุทธศักราช 2562. (2562, 30 เมษายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 136 ตอนที่ 56 ก. น. 5 – 15.
- ภูวรรณพร ดาราวงษ์. (2553). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก: ศึกษากรณีอำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กาญจนบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- สำนักประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น. (2547). *คู่มือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: อสารศึกษาดินแดน.

- สำนักพัฒนาระบบรูปแบบและโครงสร้าง. (2550). *รวมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- สำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น. (2546). *พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พุทธศักราช 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พุทธศักราช 2546*. กรุงเทพฯ: ประสานมิตร.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), pp. 607–610.
- Minke, K. M., & Anderson, K. J. (2005). Restructuring routine parent – teacher conferences: The family – school conference model. *Elementary School Journal*. 104: 49 – 69.

วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร